

**ВІДДІЛ ОСВІТИ ГОРОДНЯНСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ
ЦЕНТР ДИТЯЧОЇ ТА ЮНАЦЬКОЇ ТВОРЧОСТІ**

ПОГОДЖЕНО

Протокол засідання
Методичної ради
Центру професійного розвитку
педагогічних працівників
від _____ 2021 року №_____

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ начальника відділу освіти
Городнянської міської ради
від _____ 2021 року №_____

**Навчальна програма з позашкільної освіти
декоративно-ужиткового напряму
«Пластилінова фантазія»
Початковий та основний рівні
2 роки навчання**

Укладач: Михалькова Наталія Анатоліївна
керівник гуртка
декоративно-ужиткового напряму
Центру дитячої та юнацької творчості
Городнянської міської ради

Городня-2021

**Програма гуртка
«Пластилінова фантазія»
Початковий та основний рівні
Пояснювальна записка**

Пластилін - один з улюблених матеріалів для дитячої творчості. З його допомогою легко виходять різні фігурки, і розвивається дрібна моторика дитячих долоньок. Ще одна перевага пластилінового захоплення – розвиток логічного мислення і творчих здібностей. Сам же процес створення предметів своїми руками благотворно впливає на нервову систему дитини, розвиває творчі здібності, фантазію, просторове мислення і мову.

Метою програми є формування компетентностей особистості у процесі поглиблена вивчення декоративно-прикладного мистецтва, розвиток творчої активності школяра під час конструктивно-художньої діяльності.

Основні завдання полягають у формуванні таких компетентностей:

пізнавальної – забезпечує ознайомлення з поняттями та знаннями, що стосуються декоративно-прикладного мистецтва як одного із видів образотворчого мистецтва;

практичної – сприяє оволодінню навичками створення художнього образу;

творчої – забезпечує формування творчих здібностей вихованців у процесі оволодіння декоративно-прикладним мистецтвом, розвиток естетичних почуттів та смаків;

соціальної – сприяє вихованню дбайливого ставлення до надбань світової та вітчизняної культури, духовних та матеріальних цінностей рідного краю, народних традицій; самореалізації особистості в соціумі; професійному самовизначенню.

Завдання навчальної програми:

- знайомити учнів із основами декоративно-прикладного мистецтва, дизайну, проектної діяльності;
- розширювати художній кругозір;
- поглинювати інтереси школярів;
- задовольнити потреби гуртківців у творчій самореалізації;
- формувати знання з основ композиції, кольорової гами, естетичні та художні смаки;
- формувати вміння та навички роботи з пластиліном та інструментами, прийоми виготовлення виробів;
- формувати дружні взаємовідносини дітей на основі спільної проектної діяльності;
- розвивати образне мислення, увагу, фантазію, творчі здібності;
- виховувати повагу до витоків народної творчості, до культури українського народу;
- допомогти гуртківцям отримати задоволення від процесу конструктивно-художньої діяльності.

Проведення гурткових занять дає змогу виявити інтереси дітей, ступінь розвитку їх творчих задумів, здібностей, оволодіння зображенальними вміннями та навичками.

У процесі ліплення, можна домогтися максимальної активності обох рук, розвивати і зміцнювати пальці, особливо великі, вказівні та середні. Дитина розвиває спеціальні рухи щодо їх сили, точності, темпу, спрямованості, плавності, ритмічності. Ці якості допоможуть гуртківцям надалі оволодіти різними видами навчальної, трудової діяльності.

Робота гуртка ґрунтуються на принципах: доступності, поступового розширення й ускладнення матеріалу, єдності виховання та навчання.

На заняттях використовуються різноманітні методи навчання: словесні, наочні, практичні. Навчальний процес проходить в ігровій формі, в формі конкурсу, змагання або у вигляді майстер-класу.

Навчальна програма реалізується у гуртку художньо-естетичного напряму декоративно – ужиткового профілю та спрямована на вихованців віком від 7 до 11 років.

Навчальна програма передбачає 2 роки навчання:

1-й рік – початковий рівень – 144 год. на рік, 4 год. на тиждень;

2-й рік – основний рівень – 144 год. на рік, 4 год. на тиждень.

На першому році навчання діти знайомляться з простими елементами ліплення, навчаються поєднувати та змішувати кольори, передавати кольорами настрій та поєднувати реальність з людською уявою. Також вчаться створювати композиції, проводять пошукову роботу з поглибленням знань з мистецтва, вчаться оформляти роботи та проводити виставки, аналізувати роботи.

Другий рік навчання проходить з більш поглибленим знаньм про ліплення та інші види декоративно-прикладного мистецтва. Діти розширяють знання про властивості пластиліну, виготовляють сувеніри, ліплять картини, ознайомлюються з рельєфною технікою ліплення, складають ескізи малюнків. Діти розширяють світ тонів, утворюють свою палітру кольорів. Вихованці вчаться виготовляти картини способом накладання пластиліну на картон, оформляють їх власноруч.

Головним досягненням навчання є розвиток у дітей внутрішньої культури, творчої активності, навичок самооцінки та самоконтролю, пізнавального процесу до історії та культури рідного краю; виховання духовності і моральності, патріотизму, шанобливого ставлення до природи.

Основними методами діагностики передбачуваних результатів є опитування, анкетування, тестування дітей та батьків, екскурсії до музеїв і виставки декоративно-прикладного мистецтва з метою дослідження вражень дітей та збудження в них творчих ідей.

Основними формами контролю отриманих результатів є самостійна та колективна робота гуртківців; перевірка теоретичних знань методом опитування, бесід, дискусій; проведення виставок дитячих робіт; конкурсів і змагань на визначення кращих робіт.

Програма гуртка “Пластилінова фантазія” складена на основі програми гуртків художньо-естетичного напряму, яка рекомендована Міністерством освіти і науки України (Лист Міністерства освіти і науки України №1/11-5303 від 18.07.2007р.),

Початковий рівень, перший рік навчання НАВЧАЛЬНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

№ з/п	Тема	Кількість годин		
		всього	теорія	практика
	Вступ.	2	2	-
1.	Історія виникнення різних видів декоративно-прикладного мистецтва	2	2	-
2.	Знайомство з матеріалами, інструментами. Властивості пластиліну.	24	4	20
3.	Поняття форми та кольору.	14	4	10
4.	Поняття образу. Силует.	20	4	16
5.	Розвиток уяви. Створення сюжетного уявлення. Підсумок	80	10	70
		2	2	-
		144	28	116

ЗМІСТ ПРОГРАМИ

Вступ (2 год)

Організаційні питання. Знайомство з групою. Програма роботи гуртка. Правила безпеки життєдіяльності.

Розділ 1. Історія розвитку різних видів декоративно-прикладного мистецтва (2 год).

Теоретична частина. Демонстрація виробів з пластиліну

Розділ 2. Знайомство з матеріалами й інструментами. Властивості пластиліну (24 год)

Теоретична частина. Пошукова робота: матеріал пластилін, історія виникнення пластиліну. Правила роботи з пластиліном. Властивості пластиліну. Скочування, розкочування та витягування пластиліну.

Вдавлювання пластиліну.

Практична робота. Виготовлення виробу “Равлик Павлик”. Виготовлення іграшкового “бутерброда”. Виріб “Тюлень”. Виріб “Змія”. Виготовлення виробу на вільну тему.

Розділ 3. Поняття форми та кольору. Виготовлення основних компонентів ліплення (14 год)

Теоретична частина. Поняття про ліплення. Шар. Конус. Змішування та утворення кольорів. Елементи роботи. Утворення нових відтінків на базі основних кольорів.

Практична робота. Виготовлення геометричних фігур. Виготовлення виробів “Сніговик”, “Веселка”.

Розділ 4. Поняття образу. Силует. Створення образу. Поняття про силует. (20 год)

Теоретична частина. Оздоблення виробу

Практична робота. Виготовлення виробів “Колобок”, “Дідусь”, “Бабуся”. Виготовлення виробу на вільну тему.

Підготовка та проведення дитячої виставки. Обговорення робіт.

Розділ 5. Розвиток уяви. Створення сюжетного уявлення. (80 год)

Теоретична частина. Виготовлення підвісної прикраси. Покриття фігур лаком. Розвиток уяви за допомогою ігор. Створення сюжетного уявлення. Ігри на створення сюжету.

Практична робота. Виготовлення виробів “Кошик з грибами”, “Лялька на палиці”, “Зіркова ніч”, “Хатинка на мотузці”.

Виготовлення композицій “Ескімос та його будинок”, “Мій улюблений казковий герой”, “Лісова поляна”. Створення композиції за власним задумом. Виставка дитячих робіт.

Ліплення тварин.

Розгляд робіт. Показ ліплення елементів виробу.

Виготовлення виробів: Миша, Жаба, Заєць, Лисиця, Вовк, Ведмідь.

Ліплення птаха.

Виготовлення виробів Горобець, Курочка, Півень.

Композиція “Пташиний двір”.

Підготовка до виставки дитячих робіт. Проведення виставки та обговорення.

Підсумок (2 год)

Підсумок роботи гуртка за рік.

Основний рівень, другий рік навчання НАВЧАЛЬНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

№ з/п	Тема	Кількість годин		
		всього	теорія	практика
	Вступ	2	1	1
1.	Матеріали. Інструменти. Властивості пластиліну.	6	2	4
2.	Сувеніри, виконані з пластиліну та природних матеріалів	22	4	18
3.	Рельєфна композиція з пластиліну.	24	4	20
4.	Аплікація з пластиліну, виконана на картоні.	88	8	80
	Підсумок	2	2	-
	Всього	144	21	123

ЗМІСТ ПРОГРАМИ

Вступ (2 год)

Теоретична частина. Організаційні питання. Програма роботи гуртка. Правила безпеки життєдіяльності. Пошукова робота “Народні ремесла України”.

Розділ 1. Матеріали, інструменти, властивості пластиліну (6 год)

Теоретична частина. Знайомство з матеріалами та інструментами. Поєднання пластиліну з іншими матеріалами. Вільна тема. Колективна робота. Підбір матеріалу. Оформлення та оздоблення виробу

Розділ 2. Сувеніри, виконані з пластиліну та природних матеріалів (22 год)

Теоретична частина. Показ робіт. Поняття сувенір. Поєднання пластиліну та природних матеріалів у виробі.

Практична робота. Виготовлення підставки для олівців та ручок. Ліплення стакана орнаментом з пластиліну. Оздоблення стакана насінням. Покриття виробу лаком. Виготовлення вази для квітів. Підбір матеріалу. Робота над виробом. Оздоблення. Покриття виробу лаком. Сувенір-пляшка. Підбір матеріалу. Робота над виробом. Покриття виробу лаком.

Підготовка та проведення виставки робіт.

Розділ 3. Рельєфна композиція з пластиліну. Ознайомлення з новим видом роботи (24год)

Теоретична частина. Поняття про засоби вираження скульптури (об'ємність, пластика, пропорції, динамічність). Показ ліплення способом намазування. Обробка поверхні. Характерні особливості пропорцій тварин, жуків, комах. Демонстрація робіт.

Практична робота. Ліплення рельєфних композицій. Рельєфна композиція “Фрукти”. Робота “Овочі”.

Композиція “Щедрі дари осені”. Роботи ”Кіт”, ”Рибки”.

Колективна робота “Моє рідне село”.

Виконання композиції за власним задумом.

Виставка дитячих робіт. Обговорення

Розділ 4. Аплікація з пластиліну виконана на склі. Знайомство з новою технікою ліплення (88 год)

Теоретична частина. Показ робіт. Виконання ескізу до майбутньої роботи.

Складання ескізу. Перенесення малюнка на скло. Техніка змішування кольорів. Послідовність нанесення пластиліну. Оформлення роботи.

Практична робота. Виготовлення картини на картоні “Дно моря”.

Виготовлення картин № “Пейзаж за вікном”, “Бузок”, “З днем народження”, “Весела котяча сімейка”.

Підсумок (2 год)

Підсумок роботи гуртка за рік.

Прогнозований результат

Вихованці повинні знати:

- правила безпечної роботи на занятті та правила поведінки в гуртку;
- види інструментів, їх властивості та використання;
- основні види образотворчого, декоративно-прикладного мистецтва;
- властивості пластиліну та особливості роботи з ним;
- послідовність роботи в різних пластичних техніках;
- виготовлення та оздоблення виробів;
- особливості покриття виріб лаком.

Вихованці повинні вміти:

- підбирати матеріали;
- виконувати шаблони, ескізи та користуватися ними;
- сприймати різноманітність форм та кольорів;
- на базі основних кольорів утворювати відтінки;
- передавати кольорами настрій;
- працювати ножем, стеком, пензлем.

Література

1. Закон України «Про позашкільну освіту».
2. Програми для середньої загальноосвітньої школи 1 – 2 класи. – К.: Початкова школа, 2003.
3. Програми для середньої загальноосвітньої школи 3 – 4 класи. – К.: Початкова школа, 2003.
4. Програми з позашкільної освіти: Науково – технічний напрям. Биховська О. В., Лихота С. О. та ін. – К.: Грамота, 2007.

5. Програма виховання і навчання дітей від 2 до 7 років “Дитина” / наук, кер.: О. В. Проскура, Л. П. Кочина, В. У. Кузьменко, Н. В. Кудикіна. — К.: Університет, 2012.
6. Програма розвитку дітей старшого дошкільного віку “Впевнений старт” / кер. проекту Б. М. Жебровський. – Тернопіль: Мандрівець, 2012.
7. Антонович С. В., Проців В. І., Свид С. П. Художні техніки в школі. – К.: 1997.
8. Дідик О. Посібник «Творча скарбничка». Майстер-клас з декоративно-прикладного мистецтва. - Н., 2007.
9. Гайдаенко Е.А. Нечто из ничего. - Ростов-на-Дону :Феникс, 2008.
- 10.Румянцева Е. Делаем игрушки сами. - М.: Айрис Пресс, 2004.